

805.

**ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 27 października 1932 r.

Przepisy o kosztach sądowych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

R o z d z i a ł I.

PRZEPISY OGÓLNE.

Art. 1. W sprawach cywilnych i karnych, wymienionych w rozporządzeniu niniejszem, pobiera się opłaty sądowe na rzecz Skarbu Państwa oraz koszty postępowania. Opłaty sądowe i koszty postępowania stanowią koszty sądowe.

Art. 2. Jeżeli rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej, do uiszczenia kosztów sądowych jest obowiązana strona, która dokonywa czynności, powodującej opłatę sądową lub koszty postępowania.

Przepis powyższy nie uchybia postanowieniom kodeksu postępowania cywilnego i innych ustaw co do ponoszenia kosztów sądowych.

Art. 3. Uwolnienie od kosztów sądowych służy:

- 1) osobie, której sąd przyznał prawo ubogich;
- 2) kuratorowi, wyznaczonemu przez sąd do zastępowania osoby nieznanej z miejsca pobytu.

Za osobę nieznaną z miejsca pobytu oraz stronę ubogą koszty postępowania uiszcza tymczasowo Skarb Państwa.

Do przyznania prawa ubogich stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a w sprawach karnych przepisy kodeksu postępowania karnego.

Art. 4. Uwolnienie od opłat sądowych służy:

- 1) Skarbowi Państwa i podmiotom prawnym, które zastępuje Prokuratorja Generalna Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) instytucjom ubezpieczeń społecznych w sprawach, związanych z ich ustawową działalnością;
- 3) Pocztowej Kasie Oszczędności;
- 4) Bankowi Gospodarstwa Krajowego i Państwowemu Bankowi Rolnemu.

Art. 5. Jeżeli na przeciwnika strony, zwolnionej od kosztów sądowych lub opłat sądowych, nałożony będzie w całości lub w części obowiązek ich uiszczenia, koszty sądowe, nieuiszczone z powodu zwolnienia, ściąga się z urzędu po uprawomocnieniu się orzeczenia sądu od przeciwnika albo od strony ubogiej z przysądzonego jej roszczenia.

W razie cofnięcia prawa ubogich, uchylenia kurateli lub ujawnienia majątku osoby, dla której ustanowiono kuratora, należne od strony koszty sądowe ściąga się z urzędu.

Art. 6. Postępowanie o przyznanie prawa ubogich i postępowanie przed sądem polubownym wolne jest od opłat sądowych.

Art. 7. Opłatę sądową należy uiszczyć przy wniesieniu do sądu pisma lub przy złożeniu wniosku, podlegającego opłacie.

Art. 8. W każdym piśmie lub wniosku należy podać wartość przedmiotu sprawy, jeżeli wysokość opłaty zależy od tej wartości.

Pisma lub wnioski, dotyczące części przedmiotu sprawy, podlegają opłacie tylko w stosunku do wartości tej części.

Art. 9. Sąd nie podejmie żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie uiszczono należnej opłaty sądowej. Pismo takie zwraca się, jeżeli wnoszący je w terminie tygodniowym od dnia doręczenia mu wezwania o uiszczenie należnej opłaty opłaty tej nie uiszczy. Termin tygodniowy może być odpowiednio przedłużony, jeżeli pismo wniosła osoba, zamieszkała zagranicą, nie mająca w kraju zastępcy.

Sąd nie przyjmie wniosku ustnego, podlegającego opłacie, jeżeli jednocześnie nie uiszczono należnej opłaty.

Art. 10. Przepis artykułu poprzedzającego stosuje się odpowiednio, gdy w wyniku sprawdzenia wartości przedmiotu sprawy, albo wskutek zmiany lub rozszerzenia żądania należy uiszczyć opłatę wyższą od poprzednio wniesionej.

Art. 11. Przewodniczący wydaje zarządzenia co do ściągnięcia opłaty, co do wezwania o uiszczenie opłaty i co do zwrotu pisma należycie nieopłaconego.

Postanowienia co do zwrotu pisma wydaje sąd na posiedzeniu niejawnem, jeżeli opłata przypada od skargi kasacyjnej lub od skargi o wznowienie, wniesionej do sądu drugiej instancji albo do Sądu Najwyższego, lub wreszcie od zażalenia do Sądu Najwyższego.

Na zarządzenie co do wezwania strony do uiszczenia należnej opłaty niema zażalenia.

Art. 12. Opłatę, wymierzoną z urzędu, należy pod rygorem egzekucji uiszczyć w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia stronie wezwania do zapłaty.

Opłatę, nieuiszczoną w tym terminie, ściąga się w drodze egzekucji.

Art. 13. Opłatę, uchyloną w całości lub w części prawomocnem postanowieniem, zwraca się stronie z urzędu.

Art. 14. Prawo Skarbu Państwa do żądania nieuiszczonej opłaty sądowej przedawnia się z upływem lat trzech, licząc od dnia, w którym opłatę należało uiszczyć.

Prawo strony do żądania zwrotu opłaty sądowej przedawnia się z upływem lat trzech od dnia powstania tego prawa.

Art. 15. Groszowe końcówki opłat niepodzielne przez dziesięć zaokrąglą się wzwyż do kwoty w ten sposób podzielnej.

Art. 16. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości określi sposób uiszczania opłat sądowych.

R o z d z i a ł II.

OPLATY SĄDOWE W POSTĘPOWANIU SPORNEM I EGZEKUCYJNEM.

Art. 17. W sprawach spornych w postępowaniu przed sądami powszechnymi i sądami pracy oraz

w sprawach egzekucyjnych pobiera się opłaty następujące:

- 1) wpis;
- 2) opłatę od podań i załączników;
- 3) opłatę kancelaryjną,
- 4) kaucję kasacyjną.

O d d z i a ł I.

Wpis.

Art. 18. Wpis jest stosunkowy i stały.

Art. 19. Wysokość wpisu stosunkowego zależna jest od wartości przedmiotu sporu i wynosi $2\frac{1}{2}\%$ tej wartości, przyczem każde rozpoczęte sto złotych liczy się za pełne.

Art. 20. Wartość przedmiotu sporu oznacza się według przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Jeżeli wartość przedmiotu sporu lub jego części oszacowaniu na pieniądze nie podlega albo w chwili wytoczenia powództwa nie da się określić, wpis stosunkowy oznaczy tymczasowo przewodniczący w sądzie okręgowym w wysokości od 25 złotych do 750 złotych, a w sądzie grodzkim od 2 złotych do 50 groszy do 50 złotych.

Na zarządzenie co do tymczasowego oznaczenia wpisu niema zażalenia.

Tygodniowy termin do uiszczenia wpisu tymczasowo oznaczonego rozpoczyna się od dnia doręczenia postanowienia stronie interesowanej.

Sumę wpisu określi sąd z urzędu przy wydaniu orzeczenia, kończącego postępowanie w pierwszej instancji, przyczem zaliczy kwotę tymczasowo pobraną.

Art. 21. W postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym podstawą obliczenia opłaty jest suma egzekwowanego lub zabezpieczyć się mającego roszczenia.

Jeżeli jednak przedmiot, do którego skierowano egzekucję lub zabezpieczenie, posiada mniejszą wartość, to ta mniejsza wartość będzie podstawą obliczenia opłaty.

Jeżeli egzekucję prowadzi się celem zaspokojenia roszczeń niepieniężnych, wówczas wartość przedmiotu sporu, ustalona w poprzedzającym egzekucję postępowaniu, będzie także podstawą obliczenia opłaty w postępowaniu egzekucyjnym, dotyczącym tego samego roszczenia.

Art. 22. Suma wpisu stosunkowego nie może wynosić w sądzie grodzkim mniej niż 2 złote, w sądzie okręgowym lub wyższym — mniej niż 10 złotych.

Art. 23. Wpis stosunkowy pobiera się:

- 1) od powództwa głównego;
- 2) od powództwa wzajemnego;
- 3) od interwencji głównej;
- 4) od apelacji;
- 5) od apelacji wzajemnej;

- 6) od skargi kasacyjnej;
- 7) od skargi o wznowienie;
- 8) od skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego.

Art. 24. Połowę wpisu stosunkowego pobiera się:

- 1) od sprzeciwu od wyroku zaocznego;
- 2) od powództwa w trybie postępowania nakazowego lub upominawczego;
- 3) od wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi zagranicznemu;
- 4) od wniosku o wszczęcie egzekucji, skierowanego do sądu.

Jeżeli w postępowaniu nakazowym lub upominawczym na skutek zarzutów lub sprzeciwu ma nastąpić rozprawa, powód powinien uiścić dodatkowo drugą połowę wpisu stosunkowego.

Jeżeli powód nie uzupełnił wpisu w terminie tygodniowym od dnia doręczenia mu wezwania, sąd umorzy postępowanie. Przez umorzenie postępowania zabezpieczenie oraz rygor natychmiastowej wykonalności tracą moc.

Art. 25. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się:

- 1) od zgłoszenia interwencji ubocznej, jeżeli zgłoszenie nie jest połączone z czynnością procesową, podlegającą opłacie wpisu stosunkowego takiego samego lub wyższego;
- 2) od zażalenia, jeżeli nie jest połączone z innym środkiem odwoławczym;
- 3) od powództwa, apelacji, skargi kasacyjnej oraz skargi o wznowienie w sporach działowych;
- 4) od wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi sądu polubownego lub ugodzie zawartej przed tym sądem.

Jeżeli zażalenie złożono albo interwencję uboczną zgłoszono przed oznaczeniem wpisu, wpis od zażalenia lub interwencji oblicza się według tymczasowo oznaczonego wpisu od powództwa.

Art. 26. Dziesiątą część wpisu stosunkowego pobiera się:

- 1) od wniosku o zabezpieczenie dowodu;
- 2) od wniosku o wydanie tymczasowego zarządzenia;
- 3) od wniosku o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu;
- 4) od skargi na czynności komornika, nie więcej jednak niż 100 złotych;
- 5) od zgłoszenia interwencji ubocznej i od zażalenia w sporach działowych.

Art. 27. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się:

- 1) od wartości przedmiotu ugody, zawartej przed sądem bez uprzedniego wytoczenia powództwa, lub od tej części wartości przedmiotu ugody, zawartej w toku sporu, która przewyższa wartość przedmiotu sporu;
- 2) od tej części sumy, uzyskanej z egzekucji, która w podziale sądowym przypada wierzycielom.

Opłatę tę pobiera się na podstawie urzędowego wymiaru. Jeżeli masa działowa znajduje się w przechowaniu sądu, należy opłatę z niej potrącić.

Art. 28. Piątą część wpisu stosunkowego od ceny nabycia nieruchomości pobiera się w razie wydania postanowienia o udzieleniu przybicia nieruchomości.

Opłatę tę winien wnieść nabywca w terminie miesięcznym od dnia uprawomocnienia się postanowienia o przybicu nieruchomości. W razie uchylecia przybicia w nadlicytacji zwraca się uiszczoną opłatę.

Wydanie postanowienia o przysądzeniu własności może nastąpić po wykazaniu przez nabywcę, że opłatę uiszczył.

Art. 29. Podstawą obliczenia wpisu od sprzeciwu od wyroku zaocznego, od apelacji, od skargi kasacyjnej, od skargi o wznowienie, od skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego i od zażalenia jest wartość przedmiotu zaskarżenia, objętego danym pismem procesowym.

Art. 30. Wpis stały wynosi:

1) od powództwa, apelacji i skargi kasacyjnej w sprawie o ochronę zakłóconego lub przywrócenie utraconego posiadania	10 zł
od zgłoszenia interwencji ubocznej i od zażalenia w tej sprawie	5 zł
2) od powództwa, apelacji i skargi kasacyjnej w sprawie o wyjawienie majątku pod przysięgą, jeżeli powód nie żąda jednocześnie zasądzenia należności, a sprawa jest wszczęta w sądzie okręgowym	50 zł
w sądzie grodzkim	20 zł
od zażalenia oraz od zgłoszenia interwencji ubocznej w tej sprawie, wszczętej w sądzie okręgowym	10 zł
w sądzie grodzkim	5 zł
3) od wniosku o uznanie zapisu na sąd polubowny za wygasły oraz od zażalenia na postanowienie zapadłe w tej sprawie, jeżeli sprawa jest wszczęta w sądzie okręgowym	30 zł
w sądzie grodzkim	15 zł
4) od wniosku strony o wyznaczenie, wezwanie opieszatego i usunięcie sędziego polubownego oraz od wniosku sądu polubownego o wykonanie czynności przez sąd, jeżeli wniosek zgłoszono w sądzie okręgowym	10 zł
w sądzie grodzkim	5 zł
5) od wniosku o złożenie wykazu majątku i przysięgi w postępowaniu egzekucyjnym	5 zł

Art. 31. Wpis, uiszczony od powództwa, które odrzucono z powodu niewłaściwości sądu, zalicza się przy pomownym wniesieniu tegoż powództwa, jeżeli wniesienie nastąpi w terminie tygodniowym od daty uprawomocnienia się postanowienia o odrzuceniu powództwa.

Wpis, uiszczony od powództwa cywilnego, które w postępowaniu karnem pozostawiono bez rozpoznania, zalicza się przy wniesieniu powództwa o to samo rozszczenie przed sądem cywilnym, jeżeli wytoczono je w ciągu trzech lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia sądu karnego.

Art. 32. Na żądanie strony zwraca się:

1) wpis od pisma zwróconego lub odrzuconego z powodów formalnych;

2) wpis od powództwa, które przed doręczeniem stronie pozwanej odrzucono z powodu niedopuszczalności drogi procesu cywilnego, braku zdolności procesowej, ustawowego zastępstwa (asystencji) lub upoważnienia do prowadzenia sprawy;

3) wpis od apelacji wzajemnej, która utraciła moc wskutek cofnięcia apelacji lub odrzucenia jej z powodów formalnych;

4) wpis od powództwa, apelacji, skargi kasacyjnej, skargi o wznowienie i od zażalenia w razie cofnięcia ich przed wysłaniem stronie przeciwnej.

Art. 33. Na żądanie strony zwraca się połowę wpisu od powództwa, apelacji, skargi kasacyjnej, skargi o wznowienie i od zażalenia w razie cofnięcia ich przed rozpoczęciem rozprawy, jeżeli zaś rozprawa nie ma się odbyć — przed posiedzeniem, na które sprawa została skierowana. Połowę wpisu zwraca się również w razie zawarcia ugody w danej instancji.

Art. 34. Przepisy, dotyczące powództwa i apelacji, stosuje się odpowiednio do powództwa wzajemnego i apelacji wzajemnej.

Oddział 2.

Opłata od podań i załączników.

Art. 35. Od każdego podania i wniosku do protokołu, złożonego poza rozprawą, i wogóle od każdego pisma, nie podlegającego wpisowi, pobiera się opłatę:

w postępowaniu przed sądem grodzkim w wysokości 50 groszy;

w postępowaniu przed wszystkimi innymi sądami — 3 złotych.

Art. 36. Od każdego załącznika do pisma lub protokołu pobiera się opłatę w wysokości 50 groszy.

Art. 37. Od opłaty od podań i załączników wolne są:

1) pisma, odpisy i załączniki, składane przez stronę z przeznaczeniem dla strony przeciwnej;

2) pisma, zawierające sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominaawczem;

3) pisma i wnioski do protokołu oraz załączniki, składane przez świadków, biegłych i osoby trzecie, wezwane do złożenia dokumentów lub okazania przedmiotu oględzin;

4) pisma stron, zawierające wyłącznie wskazanie miejsca zamieszkania;

5) pisma sądu polubownego lub sędziów polubownych;

6) podania o zwrot wpisu i kaucji;

7) sprawozdania, pisma i załączniki, składane przez nadzorcę sądowego.

Oddział 3.

Opłata kancelaryjna.

Art. 38. Za klauzule wykonalności, wypisy, odpisy, zaświadczenia, wyciągi oraz inne dokumenty, wydawane na wniosek na podstawie akt;

za informacje, udzielone na pisemne zapytania przez sekretariat sądowy;

pobiera się opłatę kancelaryjną w wysokości 1 zł, a w sądzie grodzkim w wysokości 50 groszy za każdą stronę wydanego dokumentu, licząc 25 wierszy za stronę.

Każda rozpoczęta strona liczy się za całą.

Jeżeli pismo sporządzone jest w obcym języku lub zawiera tabelę, pobiera się opłatę w podwójnej wysokości.

Art. 39. Nie pobiera się opłaty kancelaryjnej za pismo, które doręcza się z urzędu.

Za wypis wyroku, doręczany na żądanie strony (art. 357 k. p. c.), pobiera się opłatę w wysokości 4 złotych.

Oddział 4.

Kaucja kasacyjna.

Art. 40. Wysokość kaucji, którą należy wpłacić przy wniesieniu skargi kasacyjnej, wynosi, jeżeli zaskarżone jest orzeczenie sądu okręgowego — 100 złotych, jeżeli jest zaskarżone orzeczenie sądu apelacyjnego — 300 złotych.

Art. 41. Kaucję zwraca się z urzędu stronie:

1) jeżeli skargę kasacyjną uwzględniono w całości lub w części;

2) jeżeli skargę kasacyjną odrzucono lub zwrócono, z powodów formalnych, nie wyłączając przypadku niedopuszczalności skargi kasacyjnej;

3) jeżeli skargę kasacyjną cofnięto przed posiedzeniem, na którym miała być rozpoznana.

W innych przypadkach kaucję przelewa się do Skarbu Państwa.

Art. 42. O zwrocie kaucji orzeka Sąd Najwyższy; w przypadku zaś gdy przyczyna, usprawiedliwiająca zwrot kaucji, zaszła w sądzie drugiej instancji, orzeka sąd drugiej instancji na posiedzeniu niejawnem. Na postanowienie sądu drugiej instancji służy stronie zażalenie do Sądu Najwyższego w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia jej zawiadomienia o odmowie zwrotu kaucji.

Rozdział III.

KOSZTY POSTĘPOWANIA.

Art. 43. Do kosztów postępowania należą:

1) wydatki na doręczenia wezwań i innych pism sądowych;

2) koszty opłat telefonicznych i telegraficznych;

3) diety i koszty podróży, należne sędziom, urzędnikom i funkcjonariuszom sądowym z powodu dokonywania czynności poza budynkiem sądowym;

4) należności świadków, biegłych i tłumaczy;

5) koszty przewozu osób, zwierząt i rzeczy, utrzymywania ich lub przechowywania;

6) koszty ogłoszeń w pismach;

7) opłaty, należne innym władzom i urzędnikom;

8) koszty pobytu w areszcie.

Art. 44. Na pokrycie kosztów postępowania jest obowiązana złożyć zaliczkę strona, która wniosła o podjęcie czynności, połączonej z wydatkami; jeżeli obie strony wniosły o podjęcie czynności, zaliczkę winny uiścić obie strony w równych częściach lub w innym stosunku według uznania sądu.

Sąd oznaczy wysokość zaliczki i termin jej złożenia.

Wykonanie czynności zależne jest od uiszczenia zaliczki.

Art. 45. Koszty przeprowadzenia dowodu na żądanie sądu polubownego ponoszą obie strony. Co do złożenia zaliczki i skutków jej niezłożenia stosuje się art. 44 rozporządzenia niniejszego.

Art. 46. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości określi:

1) wysokość opłaty za doręczenia, sposób ich uiszczania oraz sposób użycia sum, uzyskanych z tej opłaty;

2) wysokość należności świadków z tytułu zwrotu wydatków koniecznych, związanych ze stawianiem do sądu;

3) wysokość wynagrodzenia biegłych za stawianiem do sądu i wykonaną pracę;

4) wysokość należności strony z tytułu zwrotu kosztów podróży i wynagrodzenia za utratę zarobku, w przypadku wezwania strony do osobistego stawianiem do sądu.

Rozdział IV.

O OPLATACH W SPRAWACH KARNYCH.

Art. 47. Wyrok skazujący w sprawie karnej pociąga za sobą obowiązek uiszczenia przez każdego skazanego opłaty sądowej w zależności od wymierzonej mu kary według przepisów następujących.

Art. 48. Skazany w pierwszej instancji będzie obowiązany tytułem opłaty uiścić w razie skazania na karę pozbawienia wolności nie przenoszącą:

1 miesiąca	5 zł
3 miesięcy	10 zł
6 miesięcy	20 zł
1 roku	40 zł
2 lat	80 zł
4 lat	160 zł
6 lat	320 zł
w razie skazania na karę cięższą	600 zł

Art. 49. Skazany w pierwszej instancji na grzywnę (karę pieniężną) będzie obowiązany uiścić tytułem opłaty 10% od kwoty wymierzonej mu grzywny (kary pieniężnej), nie mniej jednak niż 1 złoty.

Art. 50. W razie skazania łącznie na karę pozbawienia wolności i karę grzywny (karę pieniężną) pobiera się obie przewidziane w poprzedzających artykułach opłaty.

Art. 51. W przypadku orzeczenia kary łącznej na podstawie kilku wyroków wymierzone w tych wyrokach opłaty sądowe ulegają zsumowaniu.

Art. 52. Jeżeli zostanie orzeczona grzywna (kara pieniężna), a karę pozbawienia wolności wyznaczono tylko na przypadek niemożności ściągnięcia grzywny, opłatę pobiera się według art. 49.

Art. 53. Za instancję apelacyjną pobiera się opłatę podwójną w stosunku do pobieranej za pierwszą instancję, jeżeli wymiar kary pozostawiono bez zmiany.

W razie złagodzenia wymiaru kary instancja apelacyjna określi wysokość opłaty za obie instancje według wyrzeczonej przez nie kary, przyczem opłata za drugą instancję wynosić będzie połowę opłaty za pierwszą.

Opłaty w Sądzie Najwyższym pobierane będą w takiej samej wysokości, jak w sądach drugiej instancji w myśl ustępów 1 i 2 artykułu niniejszego.

Art. 54. Wysokość przypadającej od skazanego opłaty sądowej oznacza sąd w wyroku. Nieuiszczona w terminie dwutygodniowym od dnia uprawomocnienia się wyroku opłata będzie ściągnięta z urzędu.

Art. 55. W sprawach z oskarżenia prywatnego w razie wyroku uniewinniającego opłatę sądową w wysokości 3 złotych do 100 złotych w pierwszej instancji będzie obowiązany uiścić oskarżyciel prywatny. W tym przypadku stosuje się również art. 53 i 54.

Art. 56. Sąd może zwolnić w wyroku skazanego lub oskarżyciela prywatnego od opłaty sądowej, jeżeli uzna, że uiszczenie jej będzie dla nich zbyt uciążliwe.

Art. 57. Koszty postępowania karnego oraz opłaty za odpisy postanowień i wyroków pobiera się według obowiązujących w tej mierze przepisów. Do innych dokumentów stosuje się art. 38.

Art. 58. W razie dochodzenia w procesie karnym roszczeń majątkowych, wynikających z przestępstwa, opłaty sądowe pobiera się według przepisów rozdziałów I i II rozporządzenia niniejszego; pisma jednak i załączniki, wnoszone przez powoda cywilnego w toku dochodzeń wstępnych, są wolne od opłaty od podań i załączników, obowiązek zaś opłaty wpisu od powództwa powstaje z chwilą wytoczenia przez powoda roszczenia przed sądem orzekającym.

Rozdział V.

PRZEPISY SZCZEGÓLNE DLA OKRĘGÓW SĄDÓW APELACYJNYCH W WARSZAWIE, LUBLINIE I WILNIE.

Oddział 1.

O wpisie.

Art. 59. Wpis stosunkowy pobiera się od sporów, wynikłych w postępowaniu działowym, prowadzonym w drodze incydentalnej.

Art. 60. Połowę wpisu stosunkowego pobiera się od postępowania wykonawczego w sprawach o działy spadkowe i prawo wykupu z art. 1447 u. p. c.

Art. 61. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od skarg incydentalnych z wyjątkiem podlegających opłacie wpisu stałego.

Art. 62. Wpis stały pobiera się:

1) w wysokości 30 złotych:

od działań prowadzonych w drodze incydentalnej,

od zatwierdzenia testamentów (art. 1060 i nast. cz. 1 tomu X Zводу praw),

od zatwierdzenia praw do spadku (art. 1408 u. p. c., art. 1239 i nast. cz. 1 tomu X Zводу praw),

od przyznania prawa własności na zasadzie przedawnienia (art. 533 cz. 1 tomu X Zводу praw),

od wykupu majątków rodowych (art. 1346 i nast. cz. 1 tomu X Zводу praw, art. 1438 u. p. c.);

2) w wysokości 8 złotych:

od każdego podania, rozpoczynającego postępowanie sądowe, nie podlegającego opłacie wpisu stosunkowego lub stałego w sumie wyższej — w sprawie należącej do właściwości sądu okręgowego,

od podań, wymienionych w art. 1, 7, 12 ustawy z dnia 26 lipca 1919 r. o utraconych tytułach na okaziciela (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 406) i od sprzeciwów osób trzecich, przewidzianych w art. 15 tej ustawy;

3) w wysokości 3 złotych:

od każdego podania, rozpoczynającego postępowanie sądowe, nie podlegającego opłacie wpisu stosunkowego lub stałego w sumie wyższej — w sprawie należącej do właściwości sądu grodzkiego.

Art. 63. Wpis stały w tej samej wysokości (30 złotych, 8 złotych i 3 złote) pobiera się od skarg incydentalnych w przedmiotach, wymienionych w poprzedzającym artykule, a od skarg o uchylenie wyroku w tych przedmiotach — wpis wynosić będzie najmniej 15 złotych, niezależnie od kaucji kasacyjnej, przewidzianej w rozporządzeniu niniejszem.

Art. 64. Skargi członków rad familijnych na decyzje tych rad są wolne od opłaty sądowej.

Art. 65. W sprawach o uznanie za zmarłe osób zaginionych (art. 1777 — 1777° u. p. c.) wolne są od opłat wszelkie podania i pisma.

Oddział 2.

O opłatach w postępowaniu hipotecznem.

Art. 66. Od każdej projektowanej do wykazu hipotecznego treści pobiera się opłatę hipoteczną stałą lub stosunkową.

Art. 67. Opłatę stałą w wysokości 5 złotych pobiera się od każdej treści, której przedmiotem jest wpis praw następujących: 1) prawa własności nieruchomości, 2) praw, opierających się wyłącznie na spadku, zapisie lub darowiźnie, 3) prawa, którego wartość pieniężna nie da się oznaczyć, 4) kaucji. Opłatę w takiej samej wysokości pobiera się również od treści, dotyczących ostrzeżeń, hipotek sądowych, prawnych, wpisów związanych z egzekucją i wykresleń.

Art. 68. Od treści, niewymienionych w artykule poprzedzającym, pobiera się opłatę stosunkową

od wartości w wysokości $\frac{1}{2}\%$. Wartość ustala się w kwocie, która jest podstawą wymiaru opłaty stemplowej od czynności prawnej, z której wynika prawo, będące przedmiotem treści.

Art. 69. Jeżeli treść podlegającą opłacie stosunkowej projektuje się do kilku miejsc tego samego wykazu hipotecznego lub nawet do różnych wykazów hipotecznych, pobiera się od niej opłatę stosunkową raz jeden, pozatem opłatę stałą.

Art. 70. Opłata stosunkowa nie może wynosić mniej niż 5 złotych.

Art. 71. Opłata hipoteczna od skarg apelacyjnych na decyzje wydziałów hipotecznych przy sądach grodzkich wynosić będzie 8 złotych, przy sądach okręgowych — 30 złotych, od skarg zaś o uchylenie wyroku: — w pierwszym przypadku — 30 złotych, w drugim — 75 złotych. Do skarg o uchylenie wyroków stosuje się ponadto przepisy rozporządzenia niniejszego o kaucji kasacyjnej.

Art. 72. Od wszelkich dokumentów, wydawanych przez pisarzy hipotecznych (kopij, świadectw z wykazów i ksiąg hipotecznych i t. p.) nie pobiera się opłaty stemplowej; dokumenty te podlegają opłacie kancelaryjnej, ustanowionej w art. 38 rozporządzenia niniejszego.

Zwolnienie od opłaty stemplowej nie stosuje się do dokumentów, wydawanych na podstawie akt stanu cywilnego.

Art. 73. Opłaty od treści, stosunkowe i stałe, pobiera projektujący treść notariusz lub pisarz hipoteczny (art. 19 ust. hip. z 1818 r.), a opłaty kancelaryjne i opłatę od skarg na decyzje wydziałów hipotecznych — pisarz hipoteczny z obowiązkiem przelewania tych opłat do właściwych kas sądowych.

Art. 74. Na obszarze, na którym obowiązuje część pierwsza tomu X Zводу praw, jeżeli przy pierwszym zaprowadzeniu hipoteki projektowana do wykazu treść dotyczy prawa, które było uprzednio zarejestrowane w rejestrze wieczystym, od takiej treści nie pobiera się opłaty stosunkowej.

Oddział 3.

O opłatach w postępowaniu upadłościowym i w postępowaniu zapobiegającym upadłości,

Art. 75. Opłaty w postępowaniu upadłościowym są:

- 1) wpis stały;
- 2) opłata stosunkowa;
- 3) opłata kancelaryjna;
- 4) opłata od podań i załączników.

Art. 76. Wpis stały pobiera się:

- 1) w wysokości 50 złotych: od podań wierzycieli o ogłoszenie upadłości,
- 2) w wysokości 20 złotych: od opozycji wierzycieli przeciw wyrokowi ogłaszającemu otwarcie upadłości, od wszelkich skarg w postępowaniu upadłościowym i zapobiegającym upadłości,

od podań wierzycieli o udzielenie odroczenia wypłat dłużnikowi — gospodarzowi rolnemu,

3) w wysokości 200 złotych:

od żądania przywrócenia do czci kupieckiej (art. 604 kod. handl.).

Art. 77. Opłatę stosunkową w wysokości wpisu stosunkowego potrąca zarząd masy od ogólnej masy, przypadającej do podziału między wierzycieli według każdego planu działowego (art. 558 i 561 kod. handl.), i przelewa do kasy sądowej.

Art. 78. W razie zawarcia układu pomiędzy upadłym i wierzycielami (art. 519 i nast. kod. handl.), połowę opłaty stosunkowej pobiera się od sumy, która ma być wypłacona na mocy układu sprawdzonym wierzycielom. W tym przypadku opłatę ściąga się od upadłego po zatwierdzeniu układu. Majątek, księgi, papiery i rzeczy upadłego (art. 525 kod. handl.) będą mu wydane dopiero po uiszczeniu tej opłaty.

Art. 79. Za postępowanie zapobiegające upadłości pobiera się opłatę:

1) w razie uchylenia odroczenia wypłat z powodu zawarcia układu zapobiegawczego, zatwierdzonego przez sąd — w wysokości, piątej części wpisu stosunkowego od sumy, która ma być wypłacona sprawdzonym wierzycielom na mocy układu;

2) w razie uchylenia odroczenia wypłat z innych przyczyn — w wysokości od dziesięciu złotych do pięciu tysięcy złotych. Wysokość tej opłaty ustala sąd, biorąc pod uwagę wielkość majątku dłużnika oraz czas trwania postępowania.

Opłaty pobiera się od dłużnika na podstawie urzędowego wymiaru.

Art. 80. Uwolnienie od opłat sądowych służy w postępowaniu upadłościowym i zapobiegającym upadłości:

1) zarządowi masy upadłościowej, nadzorcy sądowemu oraz zarządcy z ramienia wierzycieli — od wszelkich opłat;

2) dłużnikowi upadłemu i dłużnikowi w postępowaniu zapobiegającym upadłości — od opłat od podań i załączników.

Art. 81. W sprawach, wymienionych w art. 59 — 80, stosuje się odpowiednio przepisy art. 19, 22, 31 — 44 rozporządzenia niniejszego.

Rozdział VI.

PRZEPISY SZCZEGÓLNE DLA OKRĘGÓW SĄDÓW APELACYJNYCH W KRAKOWIE I LWO- WIE ORAZ SĄDU OKRĘGOWEGO W CIESZYNIE.

Art. 82. Uwolnienie od kosztów sądowych służy kuratorowi dla obrony ślubnego pochodzenia oraz obrońcy węzła małżeńskiego i innym zastępcom, zajmującym podobne stanowisko.

Art. 83. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się za podział fizyczny wspólnej nieruchomości, spółki lub innej masy, tudzież za odnowienie lub sprostowanie spornej granicy — od wartości przedmiotu działu.

Art. 84. Za czynności urzędu ksiąg gruntych oraz sądu, prowadzącego rejestr, spowodowane w toku postępowania egzekucyjnego, pobiera się opłaty według obowiązujących w tej mierze przepisów.

Art. 85. Wpis stały w wysokości 50 złotych pobiera się od podań wierzycieli o otwarcie upadłości.

Art. 86. Za przeprowadzenie postępowania upadłościowego w przypadku uchylenia upadłości podziałem lub ugodą przymusową pobiera się opłatę w wysokości wpisu stosunkowego.

W razie uchylenia upadłości z powodu braku uczestników lub za zgodą wierzycieli (§ 166 ust. 1 i 167 ord. upadł.) pobiera się opłatę w wysokości połowy wpisu stosunkowego.

Opłaty nie pobiera się, jeżeli upadłość uchylono z powodu braku majątku (§ 166 ust. 2 ord. upadł.).

Art. 87. Opłatę, wymienioną w poprzedzającym artykule, oblicza się od masy czynnej; koszty i długi masy z wyjątkiem opłat sądowych w postępowaniu upadłościowym, wynagrodzenia zarządcy upadłościowego i wydziału wierzycieli należy potrącić z masy czynnej. Przedmioty, na których służy prawo odrębnego zaspokojenia, uwzględnia się tylko w kwocie, jaka pozostaje po zaspokojeniu prawa odrębności.

Jeżeli masa czynna jest większa od masy biernej, opłatę wymierza się według wartości masy biernej.

Za podstawę do obliczenia masy przyjmuje się jej stan w czasie ukończenia postępowania.

Art. 88. Dodatkowy podział (§ 138 ord. upadł.) wolny jest od opłaty, jeżeli dotyczy sum i części majątku, w poprzednim postępowaniu ujawnionych. W przeciwnym razie należy pobrać dodatkową opłatę stosownie do zwiększonej masy czynnej.

Art. 89. W razie uchylenia upadłości wskutek końcowego podziału lub ugody przymusowej opłatę za postępowanie upadłościowe jest obowiązany uiścić zarządca masy z majątku masy.

W razie uchylenia upadłości z innych przyczyn opłatę za postępowanie winien uiścić dłużnik upadły na podstawie urzędowego wymiaru.

Uchylenie upadłości nie może nastąpić przed uiszczeniem należnej opłaty.

Art. 90. Wnioski o odebranie przysięgi wyjawienia w myśl § 100 ord. upadł. oraz wnioski o zmuszenie do złożenia przysięgi są wolne od opłat.

Art. 91. Do wznowionej upadłości (§ 158 ord. upadł.) oraz do ponownej upadłości (§ 163 ord. upadł.) stosuje się odpowiednio przepisy art. 85—90 rozporządzenia niniejszego z tą zmianą, że za przeprowadzenie wznowionej lub ponownej upadłości pobiera się połowę wpisu stosunkowego.

Art. 92. Za postępowanie ugodowe pobiera się opłatę:

1) w razie ukończenia ugodą sądownie zatwierdzoną (§ 55 ord. ugod.) — w wysokości piątej części wpisu stosunkowego;

2) w razie umorzenia postępowania ugodowego (§ 56 ord. ugod.) — w wysokości dziesiątej części wpisu stosunkowego.

Opłatę oblicza się od kwot, przeznaczonych na zaspokojenie wierzycieli (§ 46 ust. 2 i 3 ord. ugod.).

Do uiszczenia jej obowiązany jest przed zatwierdzeniem dłużnik na podstawie urzędowego wymiaru.

Do opłat sądowych za postępowanie układowe i odroczenie wypłat w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o zapobieganiu skutkom trudności płatniczych w rolnictwie (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 652) stosuje się art. 76, 79 i 80 rozporządzenia niniejszego.

Art. 93. Ugody, zawarte w postępowaniu upadłościowym i ugodowym, z wyjątkiem ugody przymusowej i ugody sądownie zatwierdzonej podlegają opłacie według art. 27 rozporządzenia niniejszego.

Art. 94. Rekursy w postępowaniu upadłościowym i ugodowym podlegają opłacie wpisu stałego w wysokości 20 złotych.

Art. 95. Uwolnienie od opłat sądowych służy w postępowaniu upadłościowym i ugodowym:

1) zarządcy masy upadłościowej i zarządcy ugodowemu oraz wydziałowi i radzie wierzycieli — od wszelkich opłat;

2) dłużnikowi upadłemu i dłużnikowi w postępowaniu ugodowym — od opłat od podań i załączników.

Art. 96. W sprawach, wymienionych w art. 82—95, stosuje się odpowiednio przepisy art. 19, 22, 31—44 rozporządzenia niniejszego.

Rozdział VII.

PRZEPISY SZCZEGÓLNE DLA OKRĘGÓW SĄDÓW APELACYJNYCH W POZNANIU I TORUNIU ORAZ SĄDU OKRĘGOWEGO W KATOWICACH.

Art. 97. Od opłat sądowych wolne jest postępowanie o uznanie za zmarłe osób zaginionych na wojnie (§ 960—970 u. p. c.).

Art. 98. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się:

1) od wniosków o pozbawienie własnej woli lub uchylenie takiego pozbawienia, jeżeli dla tych spraw właściwe są sądy grodzkie;

2) od podań o wszczęcie postępowania wywłaszczonego (§ 947 u. p. c.) oraz od podań o zamknięcie wypłat (§ 1020 u. p. c.);

3) za podział sumy odszkodowania z powodu wywłaszczenia (art. 53, 54, 109 ustawy wprowadzającej kodeks cywilny) albo z powodu uszkodzenia gruntu wskutek budowli górniczych — od ogólnej sumy, przypadającej do podziału między wierzycieli.

Opłatę, wymienioną w punkcie 3), pobiera się na podstawie urzędowego wymiaru. Jeżeli masa działowa znajduje się w przechowaniu sądu, należy opłatę z niej potrącić.

Art. 99. Za czynności urzędu hipotecznego, sędziego prowadzącego rejestr okręgowy, spowodowane przez sąd egzekucyjny, nie pobiera się żadnych

opłat z wyjątkiem opłat za wpis prawa własności nabywcy, wpis hipoteki zabezpieczającej lub wpis prawa zastawu dla roszczeń przeciwko nabywcy.

Art. 100. W postępowaniu upadłościowym i w postępowaniu przymusowej likwidacji jednostki kolejowej pobiera się wpis stały w wysokości 50 złotych:

- 1) od podań wierzycieli o otwarcie upadłości;
- 2) od podań o otwarcie przymusowej likwidacji jednostki kolejowej.

Wpis stały w wysokości 20 zł pobiera się od podań wierzycieli o udzielenie odroczenia wypłat dłużnikowi — gospodarzowi rolnemu.

Art. 101. Za przeprowadzenie postępowania upadłościowego pobiera się opłatę w wysokości wpisu stosunkowego.

W razie umorzenia (zastanowienia) postępowania upadłościowego opłatę zmniejsza się do trzech dziesiątych wpisu stosunkowego, jeżeli umorzenie nastąpiło przed upływem czasu określonego do zgłoszenia roszczeń, a do połowy wpisu stosunkowego, jeżeli umorzenie nastąpiło po upływie tego czasu.

Opłaty nie pobiera się, jeżeli postępowanie umorzono z powodu braku masy czynnej (§ 204 ord. upadł.).

Art. 102. Opłaty, wymienione w poprzedzającym artykule, oblicza się od masy czynnej; koszty i długi masy z wyjątkiem opłat sądowych w postępowaniu upadłościowym, wynagrodzenia zarządcy upadłościowego i wydziału wierzycieli należy potrącić z masy czynnej. Przedmioty, na których służy prawo odrębnego zaspokojenia, uwzględnia się tylko w kwocie, jaka pozostaje po zaspokojeniu prawa odrębności.

Jeżeli masa czynna jest większa od masy biernej, opłatę wymierza się według wartości masy biernej.

Za podstawę do obliczenia masy przyjmuje się jej stan w czasie ukończenia postępowania.

Art. 103. Dodatkowy podział (§ 166 ord. upadł.) wolny jest od opłaty, jeżeli dotyczy sum i części majątku, ujawnionych w poprzednim postępowaniu. W przeciwnym razie należy pobrać dodatkową opłatę stosownie do zwiększonej sumy masy czynnej.

Art. 104. W razie uchylenia upadłości wskutek końcowego podziału opłatę za postępowanie upadłościowe jest obowiązany uiścić zarządca upadłościowy z masy czynnej.

W razie uchylenia upadłości z powodu zawarcia przymusowej ugody lub w razie umorzenia upadłości opłatę winien uiścić dłużnik upadły na podstawie urzędowego wymiaru.

Uchylenie upadłości nie może nastąpić przed uiszczeniem opłaty; umorzenie upadłości może nastąpić dopiero po zabezpieczeniu należnej opłaty.

Art. 105. Wnioski o odebranie przysięgi wyjawienia w myśl § 125 ord. upadł. oraz wnioski o zmuszenie do złożenia przysięgi są wolne od opłat.

Art. 106. Do wznowionego postępowania upadłościowego (§ 198 ord. upadł.) stosuje się odpo-

wiednio przepisy art. 100 — 105 rozporządzenia niniejszego z tą zmianą, że za przeprowadzenie wznowionej upadłości pobiera się połowę wpisu stosunkowego.

Art. 107. Dziesiątą część wpisu stosunkowego pobiera się od złożonego przed wznowieniem postępowania upadłościowego wniosku o wydanie zarządzenia zabezpieczającego (§ 197 ord. upadł.). Wpis oblicza się od wartości przedmiotu zabezpieczenia.

W razie wznowienia upadłości opłata będzie zaliczona na opłatę za wznowione postępowanie.

Art. 108. Za postępowanie zapobiegające upadłości pobiera się opłatę:

1) w razie uchylenia odroczenia wypłat z powodu zawarcia układu zapobiegawczego, zatwierdzonego przez sąd — w wysokości piątej części wpisu stosunkowego od sumy, która ma być wypłacona sprawdzonym wierzycielom na mocy układu;

2) w razie uchylenia odroczenia wypłat z innych przyczyn — w wysokości od dziesięciu złotych do pięciu tysięcy złotych. Wysokość tej opłaty ustala sąd, biorąc pod uwagę wielkość majątku dłużnika oraz czas trwania postępowania.

Opłaty pobiera się od dłużnika na podstawie urzędowego wymiaru.

Art. 109. Za przeprowadzenie przymusowej likwidacji jednostki kolejowej (§ 49 ust. z 19 sierpnia 1895 r. w brzmieniu obwieszczenia z 8 lipca 1902 Zb. ustaw pruskich str. 237) pobiera się opłatę w wysokości wpisu stosunkowego, a jeżeli przymusowa likwidacja została umorzona (§ 50 tej ustawy) — w wysokości połowy wpisu stosunkowego.

Opłatę oblicza się od ogólnej wartości części składowych jednostki kolejowej i uiszczenie tej opłaty nastąpi z masy likwidacyjnej przez likwidatora. Uchylenie likwidacji lub jej umorzenie nie może nastąpić przed zabezpieczeniem opłaty.

Art. 110. Zażalenia w postępowaniu upadłościowym, zapobiegawczem i likwidacyjnym podlegają opłacie wpisu stałego w wysokości 20 złotych.

Art. 111. Uwolnienie od opłat sądowych służy w postępowaniu upadłościowym i zapobiegającym upadłości:

1) zarządcy masy upadłościowej, wydziałowi i radzie wierzycieli, nadzorczy sądowemu oraz zarządcy z ramienia wierzycieli — od wszelkich opłat;

2) dłużnikowi upadłemu i dłużnikowi w postępowaniu zapobiegającym upadłości — od opłat od podań i załączników.

Art. 112. W sprawach, wymienionych w art. 98—111, stosuje się odpowiednio przepisy art. 19, 22, 31 — 44 rozporządzenia niniejszego.

Rozdział VIII.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KONCOWE.

Art. 113. Do podań, świadectw urzędowych w sprawach, nieobjętych niniejszem rozporządzeniem i innymi przepisami o kosztach sądowych, stosuje się art. 140 — 145, 148 — 153, 157, 158, 160, 161 ustawy o opłatach stemplowych — z wyłączeniem postanowień, które dotyczą notariuszów.

Art. 114. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych w zakresie unormowanym rozporządzeniem niniejszym, a w szczególności:

1) przepisy tymczasowe o kosztach sądowych (Dz. U. R. P. Nr. 57 z 1932 r. załącznik do pozycji 554);

2) ustawa z dnia 17 marca 1932 r. o kosztach sądowych na obszarze sądów apelacyjnych w Krakowie i Lwowie oraz sądu okręgowego w Cieszynie (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 251);

3) ustawa z dnia 18 marca 1932 r. o kosztach sądowych na obszarze sądów apelacyjnych poznańskiego i toruńskiego i sądu okręgowego katowickiego (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 252).

Art. 115. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 października 1924 r. o opłatach stemplowych i sądowych w sprawach, związanych z przerachowaniem wierzytelności prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 844), utrzymuje się w mocy z następującymi zmianami:

1) w § 1 ustęp pierwszy i w § 13 ustęp drugi otrzymują następujące brzmienie:

„W postępowaniu sądowym przed sądem pierwszej instancji wartość przedmiotu sporu przy wniesieniu powództwa należy uważać jako nie dającą się określić, przyczem tymczasowo oznaczony wpis nie może przewyższać 100 złotych”.

2) § 9 otrzymuje następujące brzmienie:

„1) W postępowaniu sądowym (spornem i niespornem) podstawę wymiaru opłaty sądowej w pierwszej instancji stanowi kwota złotych, na którą sąd orzeczeniem lub strony w ugodzie przerachowały wierzytelność;

2) w postępowaniu spornem przed sądem pierwszej instancji wartość przedmiotu sporu przy wniesieniu powództwa należy uważać jako nie dającą się określić, przyczem tymczasowo oznaczony wpis nie może przewyższać 100 złotych”.

Art. 116. Ilekroć poszczególne przepisy prawne powołują się na przepisy dotychczasowych ustaw o kosztach sądowych, należy zamiast tych przepisów stosować odpowiednio przepisy rozporządzenia niniejszego.

Art. 117. Przepisy dotychczasowych ustaw o kosztach sądowych stosuje się nadal w sprawach, które przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego wniesiono do sądu — aż do ukończenia tych spraw.

Art. 118. W sprawach, toczących się według przepisów francuskiej procedury cywilnej, przewod-

niczący wezwie powoda, a w sądzie apelacyjnym — apelującego, aby jednocześnie ze złożeniem w sądzie akt procesowych uiścić opłaty sądowe według przepisów rozporządzenia niniejszego za tę instancję, w której sprawa się toczy, z uwzględnieniem opłat, uiszczonych przedtem w tej instancji.

Art. 119. Całkowite lub częściowe uwolnienia od opłat sądowych, zawarte w poszczególnych przepisach, uchyla się w zakresie spraw, objętych rozporządzeniem niniejszym.

Zachowują jednak moc obowiązującą uwolnienia, wymienione w ustępie pierwszym, jeżeli są zawarte w przepisach o obrocie ziemią, o przebudowie ustroju rolnego i w przepisach o sądach pracy.

W sprawach o uchylenie orzeczenia komisji rozjemczej (art. 2i ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi — Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 90, poz. 706) opłaty sądowe pobierane nie będą, jeżeli uchylenia orzeczenia żąda pracownik rolny, a przedmiot sporu nie przewyższa kwoty pięciuset złotych.

Art. 120. Przepisy o kosztach sądowych w postępowaniu przed sędzią pokoju wyda Minister Sprawiedliwości.

Art. 121. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Gdyby do czasu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego nie zostały wydane przewidziane w niem rozporządzenia, należy stosować odpowiednio przepisy dotychczasowe.

Art. 122. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1933 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
 Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*
 Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*
 Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*
 Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*
 Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*
 Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*
 Minister Wyznań Religijnych
 i Oświecenia Publicznego: *J. Jędrzejewicz*
 Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Sew. Ludkiewicz
 Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*
 Kierownik Ministerstwa Komunikacji: *M. Butkiewicz*
 Minister Opieki Społecznej: *Hubicki*
 Minister Poczty i Telegrafów: *Boerner*